

Analyse beleidskader Duurzaamheid 2021- 2022

GEMEENTE STEENBERGEN

juli 2021

1. Inleiding

Duurzaamheid is een hot item: er is de laatste jaren steeds meer aandacht voor. Nederland heeft forse doelstellingen op dit gebied, waaronder de doelstellingen om in 2050 95% minder CO₂ uit te stoten (en al 49% in 2030) ten opzichte van 1990, ervoor te zorgen dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht en een circulair Nederland in 2050. Ook de gemeente Steenbergen heeft deze stevige ambities. Zo is de ambitie vastgelegd om als gemeente energieneutraal te zijn in 2050.

Duurzaamheid is een thema dat sterk in ontwikkeling is en zal blijven. In het nieuwe uitvoeringsprogramma beschrijven we de reeds uitgezette koers en bepalen we waar we in 2021 en 2022 op inzetten om een stap in de richting van deze doelstellingen te zetten. We onderscheiden drie focusgebieden: energietransitie, klimaat en circulaire economie. Onder het focusgebied klimaat besteden we afzonderlijk aandacht aan klimaatadaptatie en groen en biodiversiteit.

2. Definitie duurzaamheid

Wat is duurzaamheid?

Duurzaamheid is de term die gebruikt wordt voor alle acties die erop gericht zijn de negatieve gevolgen van het handelen van de mens op zijn omgeving te minimaliseren. Bij duurzame ontwikkeling gaat het erom het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoefte te voorzien niet in gevaar te brengen¹. Er is dan sprake van een ideaal evenwicht tussen ecologische, economische en sociale belangen, oftewel tussen People, Planet en Profit.

3. Wat hebben we tot nu toe gedaan?

Duurzaamheid is geen nieuw thema voor de gemeente Steenbergen. In de vergadering van 31 mei 2012 heeft de gemeenteraad de 'Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020' vastgesteld. Hierin zijn de visie, strategie en een uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen (voor 2012 en 2013) opgenomen.

Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020

In de Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020 is de volgende visie beschreven: "*De gemeente Steenbergen maakt zich sterk voor duurzaamheid. Dit betekent dat structureel en op een integrale manier gewerkt wordt aan een leefbare samenleving waarin mensen in hun basisbehoeften kunnen voorzien, zonder dat de basisbehoeften van toekomstige generaties in het gedrang komen (naar de definitie van duurzaamheid uit Our common future, van de commissie Brundtland: 1987)*". Bij het realiseren van de visie hanteert de gemeente een strategie die bestaat uit twee onderdelen: zelf doen en anderen stimuleren.

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2016-2018

Na de eerdere uitvoeringsprogramma's voor 2012-2013 en 2014-2015 is er een uitvoeringsprogramma 2016-2018 opgesteld. Dit laatste uitvoeringsprogramma is met een jaar verlengd. De diverse concrete projecten en acties uit de uitvoeringsprogramma's sluiten aan bij de ambities die staan beschreven in de Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020.

4. Waarom een analyse van het beleidskader en een nieuw uitvoeringsprogramma?

Huidig beleid is verouderd

Het duurzaamheidsbeleid 'Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020' is op dit moment reeds verlopen. De afgelopen jaren is de nota niet geactualiseerd. Ook het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2016-2018, dat nog met een jaar is verlengd, is inmiddels niet meer van kracht. Wel

¹ Commissie van de VN in 1987.

zijn er recent voor het focusgebied energietransitie diverse kaders vastgesteld. Denk hierbij aan de gemeentelijke Visie Energie en Ruimte (juli 2020) en de Regionale Energiestrategie 1.0.

Financiële middelen

Via de decembercirculaire heeft de gemeente Steenbergen in 2019 € 237.000,- aan klimaatgelden ontvangen. Deze gelden waren niet gelabeld en het stond de gemeente dus vrij om deze gelden aan andere doeleinden te besteden. Hier is echter niet voor gekozen. Met een beleidskader en een nieuw uitvoeringsprogramma maken we duidelijk en inzichtelijk waar de gelden aan besteed worden.

Onderzoek duurzaamheidsbeleid Rekenkamercommissie Steenbergen

De Rekenkamercommissie van de gemeente Steenbergen heeft eind 2020 onderzoek gedaan naar het duurzaamheidsbeleid van de gemeente. In het onderzoek wordt specifiek het Uitvoeringsprogramma 2016-2018 onder de loep genomen. De centrale vraag is op welke wijze de gemeente Steenbergen het Uitvoeringsprogramma 2016-2018 uitvoert en in hoeverre deze uitvoering doeltreffend en doelmatig is. De aanbevelingen van de Rekenkamercommissie kunnen worden opgepakt bij het nieuwe uitvoeringsprogramma.

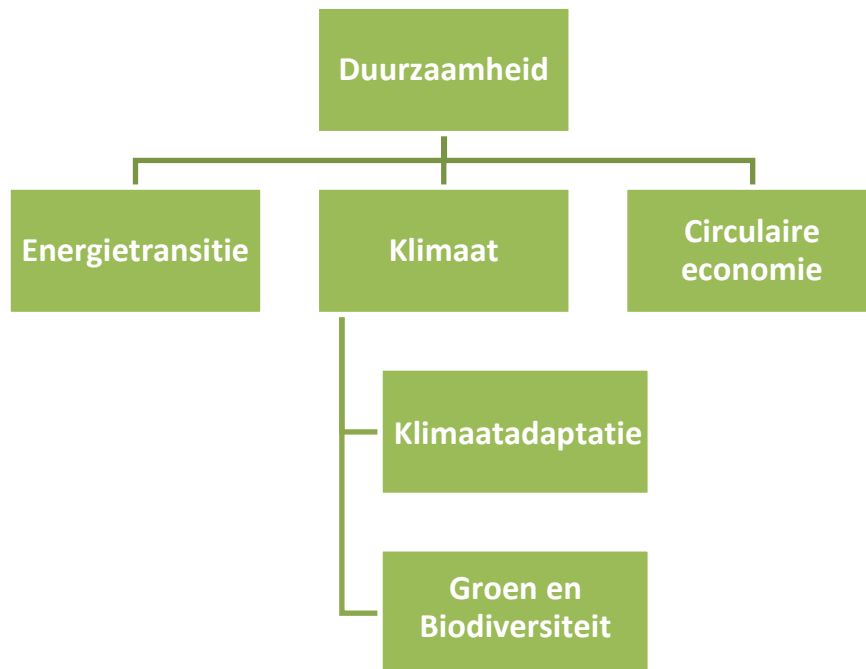
Duurzaamheid als gemeengoed voor de gehele organisatie

Duurzaamheid is niet exclusief belegd bij de beleidsmedewerker duurzaamheid, maar dient gemeengoed te zijn voor de gehele organisatie. Het nieuwe uitvoeringsprogramma biedt kansen om hieraan te werken.

Overzicht projecten en acties

Duurzaamheid is een breed begrip waardoor het lang niet altijd duidelijk is wat hier allemaal aan bijdraagt. Met het nieuwe uitvoeringsprogramma brengen we overzichtelijk in beeld welke projecten en acties wij in 2021 en 2022 uitvoeren die een bijdrage leveren aan het uiteindelijk bereiken van onze duurzame doelstellingen.

5. Strategie en aanpak

Figuur 1: Focusgebieden Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2022

Keuze voor drie pijlers

Duurzaamheid is een containerbegrip. Als gemeente kiezen we ervoor om de volgende focusgebieden hanteren (zie figuur 1): Energietransitie (H6), Klimaat (H7) en Circulaire Economie (H8). Deze focusgebieden zijn gebaseerd op de drie hoofdthema's uit de investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland' die in 2017 is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (UvW) en het Interprovinciaal Overleg (IPO). De pijler klimaat valt uiteen in de subthema's klimaatadaptatie en groen & biodiversiteit.

Doelen

Per focusgebied zijn doelen weergegeven van zaken die binnen de looptijd van dit uitvoeringsprogramma of op langere termijn, maar voor 2050, behaald moeten worden. De meeste doelen komen voort uit bestaand beleid. De doelen zijn op verschillende niveaus bepaald, landelijk, regionaal en/of op gemeentelijk niveau. Deze doelstellingen zijn nog niet voor ieder focusgebied even concreet, en ook niet allemaal op gemeentelijk niveau vastgesteld. In dit document is per focusgebied de doelen zo overzichtelijk mogelijk weer te geven.

6. Energietransitie

De energietransitie - de omslag van fossiele brandstoffen (gas, olie en kolen) naar hernieuwbare bronnen (waaronder wind- en zonne-energie) - is een van de grootste opgaven van deze tijd. In de vorige eeuw hebben we de omslag gemaakt naar aardgas, nu staan we voor de opgave om onze gehele gebouwde omgeving aardgasvrij te maken. Maar wat zijn de alternatieven voor aardgas? En hoe zorgen we ervoor dat deze omslag voor iedereen haalbaar en betaalbaar is?

Naast het verduurzamen van de energieopwek en de omslag van aardgas naar alternatieve warmtebronnen, gaat de energietransitie ook over het besparen en de opslag van energie. We gaan van een centraal georganiseerd systeem naar een decentraal systeem. Dit betekent dat de opwek en opslag van energie veel zichtbaarder gaat worden in ons landschap en de woonomgeving.

Stand van zaken focusgebied Energietransitie

In 2020 is de gemeentelijke Visie Energie en Ruimte opgesteld en de afgelopen jaren is gewerkt aan de Regionale Energiestrategie (RES), in maart 2021 is deze door de gemeenteraad vastgesteld. Met deze documenten is onder andere invulling gegeven aan beleid op grootschalige opwek met wind- en zonne-energie en de ambitie voor opwek met 'zon op dak'. Daarnaast wordt gewerkt aan het adviseren en stimuleren van inwoners en ondernemers op het gebied van energiebesparing en duurzame opwek.

De doelstellingen op het gebied van energie zijn duidelijk, zowel in het opstellen van beleid zoals de Transitievisie Warmte, als op de lange termijn 'smart' doelstellingen voor duurzame opwek, energiebesparing en verlaging van de CO₂ uitstoot.

Doelstellingen

Een energieneutraal Steenbergen in 2050 – amendement gemeenteraad.

- 2030: 49% energieneutraal – Visie Energie en Ruimte
- 2030: 93 hectare zon op in land – Visie Energie en Ruimte + RES 1.0
- 2030: 18 GWh extra zon op dak - RES 1.0
- 2030: 95.000 zonnepanelen op daken – Visie Energie en Ruimte
- Geen extra windturbines – Coalitieakkoord (2019), Visie Energie en Ruimte + RES 1.0
- 2030: 9% energiebesparing – Visie Energie en Ruimte
- 2030: 15% besparing op het gebruik van warmte in de gebouwde omgeving – RES 1.0
- 2030: 49% minder CO₂ uitstoten ten opzichte van 1990 - Klimaatwet
- 2050: 95% minder CO₂ uitstoten ten opzichte van 1990 – Klimaatwet

Klimaatakkoord - Landelijk

In het nationaal klimaatakkoord zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- 1 juli 2021: opleveren RES 1.0.
- De RES dient iedere twee jaar herzien te worden.
- De gemeente dient uiterlijk 31 december 2021 met betrokkenheid van stakeholders een Transitievisie Warmte te hebben opgesteld waarin een tijdspad wordt vastgelegd voor het aardgasvrij maken van wijken.
- De Transitievisie Warmte dient ten minste iedere vijf jaar geactualiseerd te worden.
- Per 1 januari 2023 moet elk kantoor groter dan 100 m² minimaal energielabel C hebben.

Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020

In de duurzaamheidsnota zijn de volgende ambities opgenomen voor 2020 als het gaat om duurzame energieopwekking:

- De CO₂-reductie is met 30% verminderd ten opzichte van 1990 (Verdrag van Kyoto);
- 20% van de gebruikte energie in Steenbergen wordt duurzaam opgewekt.

7. Klimaat

Binnen het focusgebied klimaat besteden we afzonderlijk aandacht aan klimaatadaptatie (A) en groen en biodiversiteit (B).

A. Klimaatadaptatie

Extreme buien, hittestress die keer op keer verbroken worden en lage grondwaterstanden door neerslagtekorten: veelal het gevolg van het veranderende klimaat. Naast het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, zodat de opwarming van de aarde beperkt blijft (klimaatmitigatie), kunnen we maatregelen nemen waarmee we ons aanpassen aan het verwachte toekomstige klimaat (klimaatadaptatie). Zowel klimaatmitigerende als klimaatadaptieve maatregelen zijn nodig.

Ten behoeve van klimaatadaptatie is het doel dat we als gemeente en op regionaal niveau in beeld hebben waar zich risico's bevinden voor wat wateroverlast, overstroming, droogte en hittestress betreft. Met dit inzicht kunnen we gericht actie ondernemen om onze leefomgeving zo in te richten dat deze bestand is tegen de effecten van klimaatverandering.

Stand van zaken

Gemeente Steenbergen heeft de 'stresstest light' uitgevoerd in 2018. Op regionaal niveau heeft Waterkring-West in 2019 besloten om de klimaatadaptatieopgaven gezamenlijk op te pakken. Hiervoor heeft de Waterkring in het afgelopen jaar de Klimatreis met bureau De Waardenmakers doorlopen. De klimaatcondities van de regio zijn verkend en in relatie gebracht met regionale trends en ontwikkelingen. De uitkomsten van deze analyse zijn gevisualiseerd in lokale en regionale klimaatonderleggers. Deze resultaten vormen het vertrekpunt voor verdere gesprekken met stakeholders (klimaatdialoog), regionaal en lokaal. Doel is om te komen tot een regionale klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda, dit is gekoppeld aan de impuls gelden van het Rijk. Ook zal een lokale uitvoeringsagenda worden opgesteld.

In het vGRP 2020-2023 van Steenbergen is klimaatrobuust handelen waar mogelijk al verankerd. Dit gaat met name over de omgang met hemelwater, en daarmee over het thema wateroverlast. Maar ook de klimaatadaptatiethema's droogte en hitte liften op deze aanpak mee.

Doelstelling(en)

De gemeente Steenbergen is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht in 2050 – Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), Waterkring West, vGRP Steenbergen

Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA, landelijk)

Om voorgenoemd doel te bereiken volgt de gemeente Steenbergen, deels in samenwerking met Waterkring West, de doelstellingen van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), waar nodig aangepast naar nieuwe inzichten.

7 DPRA ambities

1. Kwetsbaarheid in beeld brengen – uiterlijk 2019 een stresstest uitgevoerd en iedere zes jaar herhalen
2. Risicodialoog voeren en strategie opstellen – per regio
3. Uitvoeringsagenda opstellen
4. Meekoppelkansen benutten
5. Stimuleren en faciliteren
6. Reguleren en borgen
7. Handelen bij calamiteiten

Waterkring West

Binnen Waterkring West wordt invulling gegeven aan de opgave zoals die voortkomt uit het DPRA en het daarvoor afgesloten Bestuursakkoord Klimaatadaptatie. Hierin staat de opgave beschreven om "in 2050 de transitie naar een klimaatbestendige en waterrobuuste ruimtelijke inrichting gereed te

hebben. Dit door de gevolgen van overstromingen, droogte, hitte en wateroverlast zo veel mogelijk te beperken. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen hebben hiervoor in 2020 klimaatbestendig en waterrobuust handelen vastgelegd in hun beleid".

Aangezien de gemeenten en het waterschap zelf verantwoordelijk zijn voor het trekken van de DPRA-stappen, - in ieder geval stresstest, klimaatdialoog en lokale uitvoeringsagenda - kan het doel van Waterkring West niet zijn om zorg te dragen dat in 2020 klimaatbestendig en waterrobuust handelen vastgelegd is in beleid. De invloed om dit af te dwingen heeft Waterkring West niet. Gezien de taak en rol die het wel heeft, geldt met betrekking tot klimaatadaptatie de volgende ambitie: "*Waterkring West speelt als DPRA-werkregio een faciliterende en ondersteunende rol en helpt daarmee de (individuele) partners met het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimtelijke inrichting en het vastleggen van beleid hiervoor (Strategisch plan Klimaatadaptatie - Waterkring West)".*

Wat betekent dit voor Steenbergen

- Uitvoeren klimaatadaptatiedialoog
 - 2021: uitvoeren van de regionale klimaatdialoog op basis van de klimaat onderlegger ontwikkeld door De Waardenmakers (reeds uitgevoerd binnen Waterkring West)
 - 2021: uitvoeren lokale klimaatdialoog, met lokaal relevante stakeholders, op basis van de lokale klimaatstresstesten en de lokale klimaat onderlegger
- Bepalen klimaatadaptatiestrategie
 - 2021: bepalen regionale klimaatadaptatiestrategie/ uitvoeringsagenda opstellen binnen Waterkring West
 - 2021/2022: bepalen lokale klimaatadaptatiestrategie / lokale uitvoeringsagenda
- Klimaatrobuust handelen verankerd in ons beleid
 - 2021/2022: klimaatadaptatiestrategie integraal verankeren in lokaal beleid

Het opstellen van de regionale uitvoeringsagenda gaat leiden tot concrete doelstellingen op de volgende thema's:

- Aanpak bedrijventerreinen
- Aangename kernen en koele dorpen
- Robuuste bossen
- Wateropnemende en -vasthoudende bodems
- Waterrijke beken en bronnen
- Wateropgaven en verdeling

Het opstellen van de lokale uitvoeringsagenda zal op basis van de resultaten van de stresstesten en klimaatonderlegger gebeuren.

Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020

In de duurzaamheidsnota zijn de volgende ambities opgenomen voor 2020 als het gaat om waterbeheer:

- Nauwe samenwerking op het gebied van waterbeheer met de diverse waterpartners (o.a. Waterkring West).

(verbreed)Gemeentelijk RioleringsPlan(GRP) 2020-2023

In het GRP 2020-2023 zijn de volgende ambities opgenomen als het gaat om Klimaatadaptatie:

- Rijk en decentrale overheden hebben met betrekking tot klimaatadaptatie afgesproken zich tijdig aan te passen aan de (versnelde) klimaatverandering om schade te beperken en kansen te pakken, en uiterlijk in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn ingericht.
- De ambitie in Steenbergen is om binnen de reikwijdte van de zorgplichten bij te dragen aan andere klimaatthema's dan wateroverlast zoals droogte, hittestress en biodiversiteit en leefbaarheid
- In 2020 met andere belangengroepen een gezamenlijke start te kunnen maken met een adaptatiestrategie en bijbehorend adaptatieprogramma.

Kosten

Uit ervaringen van andere gemeenten blijkt dat het klimaatbestendig(er) inrichten van de openbare ruimte, aansluitend op de nieuwste klimaatambities en/of het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (DPRA), 15% à 20% aan extra kosten met zich meebrengt bovenop de standaard geplande kosten. Er is een impulsregeling Klimaatadaptatie beschikbaar, 300 miljoen euro vanuit het Rijk plus een even groot bedrag vanuit decentrale overheden. Om hier aanspraak op te maken doet de werkregio een gezamenlijk voorstel met beoogde maatregelen.

B. Groen en Biodiversiteit

De biodiversiteit staat wereldwijd onder druk. Zo zijn er de afgelopen eeuw honderden diersoorten uit Nederland verdwenen en ook de komende jaren dreigen vele soorten te verdwijnen. Een van de belangrijkste oorzaken hiervan is de afname van geschikte leefgebieden voor flora en fauna. Ook de verandering van het klimaat kan een nadelig effect hebben op de biodiversiteit, net als invasieve exoten als de Japanse duizendknoop.

Met de bevordering van groen en biodiversiteit, dragen we bij aan zowel klimaatmitigatie als -adaptatie. Groen en bomen slaan CO₂ op, maar kunnen ook zorgen voor verkoeling en helpen bij een goede waterhuishouding. Biodiversiteit is bovendien belangrijk voor ons voedselsysteem en levert grondstoffen, bijvoorbeeld voor de productie van medicijnen. We hebben natuur nodig voor ons voortbestaan.

Stand van zaken

In Steenbergen wordt op verschillende manieren invulling gegeven aan groen en biodiversiteit. Dit gebeurt onder andere in projecten die voortkomen uit de bestaande duurzaamheidsnota, het groenbeheerplan en het natuurbeleidsplan. Voor projecten of ambities die een directe link hebben met duurzaamheid, zijn doelstellingen in dit uitvoeringsprogramma opgenomen.

Doelstelling

Een doelstelling voor klimaat is door de gemeente niet bepaald. Landelijk en regionaal is wel een doelstelling bepaald: Nederland wil in 2050 klimaatadaptief zijn. Daar kan natuur en biodiversiteit aan verbonden worden. Omdat de gemeente nog geen doel voor zichzelf heeft opgesteld zal in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen dat in de komende periode een verkenning voor dit beleidsterrein zal plaatsvinden.

Natuurbeleidsplan (2017) – vastgesteld 20 april 2017

Het natuurbeleidsplan kent vele projecten en (sub)doelstellingen, hier wordt onder andere door middel van de ontwikkeling van Ecologische verbindingzones aan gewerkt.

Hoofddoelstelling: Behouden en versterken, danwel uitbreiden, van de voor Noordwest Brabant karakteristieke natuur en landschapsstructuren, zodat deze natuur en landschapswaarden duurzaam aanwezig blijven en de mensen daar optimaal van kunnen genieten (Natuurbeleidsplan, 2017).

Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020

- Biodiversiteit wordt actief meegenomen in de verbetering van het openbaar groen binnen de kom (streven naar groenbeheer gericht op duurzaamheid);
- De gemeente is actief in het stimuleren van agrarisch particulier landschapsbeheer;
- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie richting de burger op het gebied van bevordering van de biodiversiteit.

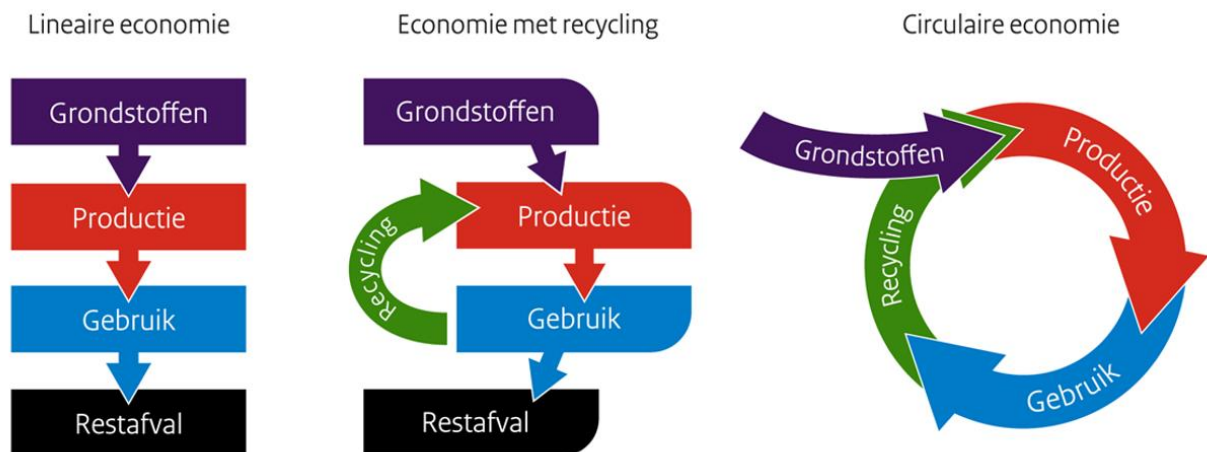
Groenbeheerplan 2017

- Groen binnen bebouwde kom (28m²/inwoner in 2016) is laag in vergelijking met andere gemeenten (49m²/inwoner).
- Aantal bomen (12.500 of 53/100 inwoners, 2016) lijkt op niveau in vergelijking met het landelijk gemiddelde (52/100 inwoners), maar binnen de bebouwde kom van Steenbergen ligt deze verhouding anders en ligt het gemiddelde lager.

Steenbergen richt zich met het openbaar groen ook op de natuur, waarbij het groen dient voor voedsel, schuilplaats, nestgelegenheid en verplaatsing.

8. Circulaire economie

De wereldbevolking blijft de komende jaren sterk groeien. Hierdoor neemt de vraag naar grondstoffen toe, maar neemt de beschikbare voorraad af. Daarom werkt Nederland aan een circulaire economie: een wereld waarin we grondstoffen steeds opnieuw gebruiken en afval niet bestaat (zie figuur 2). Ook neemt hierdoor onze afhankelijkheid van andere landen af: vele grondstoffen komen nu namelijk nog uit het buitenland. Daarnaast heeft een circulaire economie minder negatieve invloed op het milieu en zorgt voor een lagere CO₂-uitstoot.

Figuur 2: Van een lineaire economie en economie met recycling naar een circulaire economie (Bron: Rijksoverheid)

Stand van zaken

In Steenbergen staat de pijler circulariteit nog in de kinderschoenen. Er wordt al wel enige tijd hard gewerkt aan een duurzaam grondstoffenbeleid (Van Afval Naar Grondstof), dat een onderdeel is van de weg naar een circulaire economie. Hiervoor zijn duidelijke doelstellingen bepaald, en het afvalbeleidsplan zal na evaluatie worden geüpdatet.

Het thema circulaire economie is een opgave binnen het Actieprogramma van de Regio West-Brabant. Binnen dit programma worden landelijke ambities voortvarend opgepakt en daarmee wil West-Brabant vanuit eigen kracht en identiteit invulling geven aan de deadline om in 2050 volledig circulair te zijn. De stap naar circulair handelen is complex en niet vanzelfsprekend. Daarom is er een raamwerk opgesteld wat als koersdocument en daarmee startpunt dient om gezamenlijk met overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen een begin te maken. Bestuurlijk en ambtelijk is de gemeente Steenbergen nauw betrokken geweest bij het opstellen van het raamwerk en spreken we een positieve houding uit naar het raamwerk.

Doelstelling

Een doelstelling voor circulaire economie is door de gemeente niet bepaald. Landelijk en regionaal is wel een doelstelling bepaald: Nederland wil in 2050 een circulaire economie zijn. Een economie zonder afval, waarbij alles draait op herbruikbare grondstoffen. Een circulair Steenbergen in 2050 zou een doelstelling kunnen zijn wat de gemeente zou willen nastreven. Omdat de gemeente nog geen doel voor zichzelf heeft opgesteld zal in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen dat in de komende periode een verkenning voor dit beleidsterrein zal plaatsvinden.

- 2020: 100 kilogram restafval per inwoner per jaar + 75% scheiding van het huishoudelijk afval - Beleidsplan Van afval naar grondstof 2016-2020 (vastgesteld door de gemeenteraad in april 2016) + landelijk beleid.

Landelijk en regionaal beleid

- 2025: 30 kilogram restafval per inwoner per jaar - Landelijk beleid
- 2030: afvalloos – Regio West-Brabant
- 2050: volledig circulaire economie - Landelijk en Regio West-Brabant

Duurzaamheidsnota Steenberghe 2012-2020

In de duurzaamheidsnota zijn de volgende ambities opgenomen voor 2020 als het gaat om afvalbeheer:

- Huishoudelijk afval wordt in Steenberghe gescheiden ingezameld, waarbij zoveel mogelijk wordt voldaan aan de landelijke doelstellingen per fractie;
- De ingezamelde fracties worden zo duurzaam mogelijk verwerkt (bijvoorbeeld recycling of energieopwekking).

Circulariteit in de Regio West-Brabant

Ambitiebepaling circulaire economie

"De circulaire economie van West-Brabant functioneert als een lerend ecosysteem van bedrijven, gemeenten en kennisinstellingen waarin waarde creatie hand in hand gaat met het behoud van natuurlijk kapitaal dankzij nieuwe businessmodellen en effectief ingerichte productiemethodes. Grondstoffen gaan daarbij niet meer verloren, kringlopen zijn gesloten en materialen worden hoogwaardig (her)gebruikt" (RWB, 2021).

Om de verdiepingsslag te maken zijn er ambitie bepalingen per topsector geformuleerd:

Agrofood & Biobased

"In de circulaire economie van West-Brabant wordt kringlooplandbouw maximaal toegepast en zijn telers van plantaardige producten ook grondstofleveranciers. Overgebleven reststromen worden zo hoogwaardig mogelijk omgezet naar biobased toepassingen. Het koppelen van vraag en aanbod van deze reststromen wordt efficiënt en lokaal georganiseerd".

Logistiek

"In de circulaire economie van West-Brabant stelt de logistieke sector de andere sectoren in staat om de vervoersbewegingen en grondstofstromen zo doelmatig mogelijk in te richten en met zo min mogelijk uitstoot. Het koppelt vraag en aanbod van producten, diensten, grondstoffen en reststromen aan elkaar".

Creatieve dienstverlening

"In de transitie naar de circulaire economie van West-Brabant dient de creatieve dienstverlening als aanjager van circulaire innovaties en oplossingen voor andere sectoren. De uitdaging zit niet alleen in de technologie, maar ook in het veranderen van gedrag en motivaties van mensen. Met haar denk- en verbeeldingskracht draagt creatieve dienstverlening bij aan vernieuwing en verduurzaming".

Hightech maintenance

"In de circulaire economie van West-Brabant is een goed georganiseerde hightech maintenance industrie onmisbaar. Door gebruik te maken van slimme toepassingen en nieuwe technologieën draagt deze sector bij aan het optimaal benutten van grondstoffen en materialen en het verlengen van de levensduur van producten. Kennis en innovatie speelt hierbij een belangrijke rol".

Doelstelling circulaire economie Regio West-Brabant

- In 2030: 50% minder primaire grondstoffen
- In 2030: 20% fossiele grondstoffen willen vervangen door biobased grondstoffen
- in 2030: 2000 nieuwe banen in de Agrofood & Biobased sector
- in 2030: 50% minder voedselverspilling
- in 2050: 100% circulaire economie

De voorgestelde procesdoelen vanuit de Regio West-Brabant, om bovenstaande doelstellingen samen te behalen, zijn hieronder geformuleerd. De Commissie van Advies heeft hiermee ingestemd. Deze voorgestelde procesdoelen kunnen ook bijdragen aan het formuleren van een circulaire doelstelling voor de gemeente Steenberghe. Dit zal met een nadere verkenning van deze doelen worden bepaald.

9. Proces & communicatie

Een succesvolle realisatie van onze doelstellingen valt of staat met de bewustwording en activering van onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en de interne organisatie. Veel van onze ambities en projecten hebben invloed op inwoners en bedrijven, of we hebben hen juist nodig om hun rol te pakken in bijvoorbeeld de energietransitie of klimaatadaptatie. Dit vraagt per onderwerp of opgave om passende communicatie voor iedere doelgroep. Daarom worden diverse communicatie initiatieven ontwikkeld speciaal voor duurzaamheid om daar aandacht voor te vragen. Hierin wordt aandacht besteed aan zowel de algemene communicatie ten behoeve van bewustwording, als de strategie op project- en actie-specifieke communicatie. Aanvullend wordt altijd per project de afweging gemaakt wat de communicatiebehoefte is en welke strategie we hiertoe hanteren.

Informereren en evalueren

Het beleidskader en uitvoeringsprogramma heeft een looptijd van 1,5 jaar. In deze periode zullen bepaalde thema's en doelstellingen verder worden onderzocht en geconcretiseerd. Uit de evaluatie vloeien wijzigingen voort waarover college en gemeenteraad over worden geïnformeerd. De reguliere Planning & Control cyclus, dat wil zeggen de tussenrapportage en de jaarrekening, zullen ook gebruikt worden voor het afleggen van verantwoording over de voortgang van het uitvoeringsprogramma.

Meetbaarheid

Wij willen het effect van het uitvoeringsprogramma op landelijke, regionale en lokale doelstellingen graag meten. Ook wordt, tevens in navolging van de aanbevelingen uit het rekenkamercommissieonderzoek, aangeraden om doelstellingen SMART te maken. Dit maakt de doelstellingen concreter en meetbaarder. Voor nu is dit lastig of (nog) niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat deze doelstellingen al gemeentelijk zijn vastgesteld. In het vervolgproces zal hiervoor aandacht zijn. Toch geven we graag een breed beeld van de stand van zaken rondom duurzaamheid in onze gemeente. Daartoe wordt een duurzaamheidsmonitor ontwikkeld die relevante indicatoren voor lokale, regionale en nationale doelstellingen voor de verschillende focusgebieden weergeeft. Hierin worden ook indicatoren opgenomen die geen directe link hebben met bestaande gemeentelijke doelstellingen, maar hier mogelijk al wel op voorsorteren.

Bij het opstellen van een nieuw beleidskader, kunnen bijvoorbeeld de volgende SMART doelstellingen worden opgenomen:

Klimaatadaptatie

- De gemeente Steenbergen wil in 2030 minimaal 100 groene daken hebben gerealiseerd (geen vastgesteld beleid).

Groen en biodiversiteit

- De gemeente Steenbergen wil in 2050 binnen de bebouwde kom minimaal 50m² groen per inwoner (geen vastgesteld beleid).
- De gemeente Steenbergen wil in 2050 binnen de bebouwde kom minimaal 50 bomen per 100 inwoners (geen vastgesteld beleid).

Circulaire economie

- De gemeente Steenbergen wil zich maximaal in blijven zetten om in 2030 zo weinig mogelijk kilo restafval per inwoner te genereren. De VANG ambitie van de Rijksoverheid van 30 kg restafval per inwoner in 2025, en de ambitie van de Regio West-Brabant om in 2030 afvalloos te zijn, zijn voor de gemeente Steenbergen nog geen haalbare doelen. Uit de evaluatie en optimalisatie van het beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020 zal een concrete doelstelling worden geformeerd.

- Daarnaast is het van belang dat de grondstofstromen zo zuiver mogelijk worden aangeboden, zodat het recyclingproces optimaal kan worden uitgevoerd.

Bijlage

OVERZICHT BESTAAND BELEID DUURZAAMHEID

STEENBERGEN juli 2021

INLEIDING

In deze bijlage wordt per focusgebied, Energietransitie, Klimaat en Circulaire economie, een beknopt overzicht gegeven van bestaand landelijk, lokaal en/of regionaal beleid dat relevant is voor dat thema. Dit overzicht is niet uitputtend, maar wel meest relevant.

Beleid Energietransitie

Klimaatakkoord Parijs

In het Klimaatakkoord van Parijs (2015) is vastgelegd de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de twee graden Celsius, met het streven een maximale temperatuurstijging van anderhalve graad Celsius te realiseren. Nederland heeft zich gecommitteerd aan de afspraken van het klimaatakkoord van Parijs, wat een drastische beperking van de CO₂-uitstoot naar bijna nul in 2050 inhoudt.

Klimaatwet en Klimaatakkoord - Rijk

Nederland heeft als doel om in 2050 95% minder CO₂ uit te stoten (en al 49% in 2030) ten opzichte van 1990. Deze doelstellingen zijn vastgelegd in de Klimaatwet. De maatregelen om de uitstoot van broeikasgassen te beperken zijn uitgewerkt in het Klimaatakkoord². Dit met als doel voor een groot maatschappelijk draagvlak te zorgen. Het Klimaatakkoord heeft 2030 als planhorizon.

Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant streeft naar een energieneutrale samenleving in 2050. We maken dan 100% gebruik van hernieuwbare energie. De ambitie is dat in 2030 al 50% van alle opgewekte energie afkomstig is van hernieuwbare bronnen.

Regionale Energiestrategie

– Concept RES vastgesteld door de gemeenteraad op 25 juni 2020

– RES 1.0 vastgesteld door de gemeenteraad op 26 maart 2021

De Regionale Energiestrategie (RES) is een instrument om te komen tot een regionaal afgestemde bijdrage aan de nationale klimaatdoelen. Het gaat om 1) de duurzame opwekking van elektriciteit, 2) de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en 3) de daarvoor benodigde opslagcapaciteit en infrastructuur. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050. De focus van de RES ligt op de opgaven van de sectortafels Gebouwde Omgeving en Elektriciteit.

Wij werken binnen de regio West-Brabant gezamenlijk met de volgende partijen aan de RES: de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht en Zundert, de provincie Noord-Brabant, het waterschap Brabantse Delta, het waterschap Rivierenland en netbeheerder Enexis.

Coalitieakkoord 2019-2022 "Aan de slag"

In dit coalitieakkoord zijn de volgende belangrijke uitgangspunten opgenomen als het gaat om de energietransitie:

- De gemeente is bereid om voor de RES 2030 uitvoering te geven aan de lokale opgave;
- Gezien onze ligging en beschikbare ruimte, verwachten we dat de regiogemeenten ons zullen vragen om meer te doen (of: een deel van hun opgave over te nemen). Wij zijn echter niet bereid om onze opgave te verhogen;
- Onze inwoners willen we faciliteren bij het verduurzamen van hun woningen. Het Rijk stimuleert dat al met diverse maatregelen. Waar dat kan zullen wij dat pakket verstevigen;
- Wij staan toe dat er langs het Volkerak in de Dinteloordse polders in een lijnopstelling maximaal 8 windturbines (gezien vanuit Dinteloord in de richting Steenberg) met een tiphoogte lager dan 150 meter worden geplaatst. De realisatie van deze windturbines kan

² Klimaatakkoord, versie 28 juni 2019.

worden gecombineerd met maximaal 30 hectare zonnepanelen. De resterende opgave 60 ha zonnepanelen wordt eveneens ingevuld. Een andere variant voor de realisatie van windenergie is voor ons niet bespreekbaar;

- Wij gaan in deze bestuursperiode geen besluit nemen om nog meer windturbines te plaatsen.
- We onderzoeken de mogelijkheid naar een locatie ("Duurzaamheidspark") binnen onze gemeente waar iedereen in de regio naar toe kan komen om alles te weten te komen over zonnepanelen, isolatie, warmtepompen, financiering, subsidies, bouwplannen, etc. etc. Wij stimuleren bestaande en acquireren nieuwe bedrijven, met een aanbod gericht op duurzaamheid, om zich daar te vestigen.

Verklaring van Steenberg en amendement gemeenteraad

Op 8 oktober 2016 ondertekende de gemeente de Verklaring van Steenberg. Hiermee committeerde de gemeente zich aan de doelstelling van een energieneutraal Steenberg in 2040. Ook diverse andere partijen, waaronder Stadlander, ZLTO en de dorpsraden van Dinteloord en Nieuw Vossemeer, ondertekenden de Verklaring. De gemeenteraad heeft echter bij de vaststelling van de Visie Energie en Ruimte in juli 2020 een amendement aangenomen waarin de doelstelling is bijgesteld naar een energieneutraal Steenberg in 2050.

Visie Energie en Ruimte – vastgesteld door de gemeenteraad op 9 juli 2020

Op 9 juli 2020 heeft de gemeenteraad de Visie Energie en Ruimte gewijzigd vastgesteld. De Visie Energie en Ruimte is een aanvulling op de gemeentelijke structuurvisie. In de visie wordt aangegeven hoe we als gemeente voor de periode tot 2030 invulling willen geven aan onze doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn. In de visie worden onder meer beleidslijnen en concrete locaties aangegeven voor de ontwikkeling van zonnevelden. Voor windenergie is wel een duurzaamheidsdoelstelling opgenomen maar wordt of worden er in verband met het door de gemeente ingestelde beroep en de daardoor onduidelijke situatie rondom windpark Karolinapolder geen concrete locatie(s) genoemd

Kadernota Maatschappelijk vastgoed

In de kadernota maatschappelijk vastgoed is het uitgangspunt opgenomen dat we werken naar een verantwoord en gezond vastgoedbestand. Verduurzaming van het vastgoed maakt hier onderdeel van uit. Uitgangspunten en eenduidige normen moeten de komende periode hiervoor worden ontwikkelt vanuit maatschappelijk vastgoed.

Beleid Klimaat

A. Klimaatadaptatie

Nationale Klimaatadaptatie Strategie (NAS) - 2016

In de Nationale Klimaatadaptatie Strategie is in kaart gebracht hoe Nederland zich kan aanpassen aan klimaatverandering. De risico's zijn benoemd waarvoor de komende jaren extra aandacht nodig is omdat deze grote gevolgen voor de samenleving kunnen hebben.

Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. Doel van het Deltaplan is om de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen te versnellen en te intensiveren.

Coalitieakkoord 2019-2022 "Aan de slag"

In dit coalitieakkoord zijn de volgende belangrijke uitgangspunten opgenomen als het gaat om klimaatadaptatie:

- Centraal staat het zorgen voor een schone en veilige leefomgeving, waarin inwoners, ondernemers en verenigingen zo regelvrij mogelijk kunnen functioneren. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de toekomst.

Strategisch Plan Klimaatadaptatie - Waterkring West

Ambitie en doelen

Binnen Waterkring wordt invulling gegeven aan de opgave zoals die voortkomt uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en het daarvoor afgesloten Bestuursakkoord Klimaatadaptatie. Aangezien de gemeenten en het waterschap zelf verantwoordelijk zijn voor het trekken van de DPRA-stappen (in ieder geval stresstest, klimaatdialoog en lokale uitvoeringsagenda), kan het doel van Waterkring West niet zijn om zorg te dragen dat in 2020 klimaatbestendig en waterrobuust handelen vastgelegd is in beleid. De invloed om dit af te dwingen heeft Waterkring West niet. Gezien de taak en rol die het wel heeft, geldt met betrekking tot klimaatadaptatie de volgende ambitie: *Waterkring West speelt als DPRA-werkregio een faciliterende en ondersteunende rol en helpt daarmee de (individuele) partners met het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimtelijke inrichting en het vastleggen van beleid hiervoor.*

Hieruit volgen de doelen:

- Waterkring West zorgt voor inzicht in de voortgang van de realisatie van de DPRA- opgave en rapporteert hierover jaarlijks;
- Waterkring West verbetert en versnelt de realisatie van de DPRA-opgave van de (individuele) partners, door het faciliteren en ondersteunen van deze partijen. Hierdoor zijn uiterlijk in 2020 de stappen stresstest, risicodialoog en lokale/gemeentelijke uitvoeringsagenda doorlopen;
- Waterkring West zorgt voor het opstellen van een gedragen en gebiedsdekkende (regionale) uitvoeringsagenda in 2020, als input voor de Uitvoeringsagenda Zuid-Nederland. Deze wordt samengesteld op basis van de gemeentelijke uitvoeringsagenda's.
- Waterkring West stimuleert samenwerking tussen partners en andere stakeholders om te komen tot een effectievere uitvoeringsagenda/maatregelen.

Dit zijn doelen, die als aanvullend (een verbreding) op de doelen uit de vastgestelde SOK van Waterkring West gelden. Het laatste doel volgt niet direct uit het DPRA, maar is toegevoegd omdat werken aan klimaatadaptatie meer is dan alleen het uitvoeren van de stappen van het DPRA. Er dient proactief aandacht te bestaan in de samenwerking voor het gezamenlijk optrekken bij kansrijke initiatieven die klimaatadaptatie biedt. Dit om meer te kunnen realiseren met een hogere efficiency en kwaliteit voor lagere kosten.

De aanpak van klimaatadaptatie

Onderstaand wordt ingegaan op de uitvoering van de DPRA-stappen en hetgeen hiervoor

ondernomen dient te worden. Organisatorisch inbedden van de opgave door de individuele organisaties Gemeenten en waterschap (en waterbedrijven) dienen opvolging te geven aan de stappen/ambities van het DPRA (figuur 1 en 2). Waterkring West is hierin zoals gezegd faciliterend, de daadwerkelijke uitvoering ligt bij de (individuele) organisaties. Om deze opgave op een goede manier te organiseren, is het belangrijk dat de individuele organisaties de opgave intern goed en duidelijk beleggen. Het is daarom voor de individuele organisaties zinvol om in ieder geval aandacht te hebben voor:

- Het benoemen van een DPRA/klimaatcoördinator in de organisatie. Deze is de trekker van de opgave en zorgt voor de verbinding tussen de verschillende domeinen en relevante organisatieonderdelen. Het is aan te raden dit op beleidsniveau te beleggen.
- Het bestuurlijk beleggen van de DPRA-opgave/klimaatadaptatie, bij voorkeur bij 1 bestuurder als coördinerend portefeuillehouder.
- Het vrij maken van capaciteit voor de coördinator en andere betrokkenen.
- Het regelen van budget voor het uitvoeren van de stappen van het DPRA.
- Het vatten van bovenstaande aspecten in een opdracht en deze bestuurlijk vast te stellen.

Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 – vastgesteld door de gemeenteraad op 24 september 2020

In basis wordt in het GRP van Steenbergen gesteld dat de we bijdragen aan de volgende omgevingsgerichte lange termijn doelstellingen:

- Bescherming van de volksgezondheid;
- Droge voeten (bebouwd gebied);
- Schoon water en een schone bodem.

De doelstelling 'droge voeten' heeft een duidelijke relatie met de opgave die we als gemeente hebben in het kader van Klimaatadaptatie - wateroverlast. De manier waarop Steenbergen hier aan werkt wordt duidelijk beschreven in het GRP 2020-2023 (pagina 25-26).

Als aanvulling op de wettelijke zorgplichten afval-, hemel- en grondwater (de basisopgave), zijn er op gemeentelijk en regionaal niveau specifieke opgaven benoemd:

- Werken aan klimaatbestendigheid
- Continueren en het uitbreiden van het beheerproces
- Werken aan een goede waterbalans tussen bebouwd en landelijk gebied;
- Werken aan waardevol water.

Specifiek voor de gemeente Steenbergen is het speerpunt 'Continueren en uitbreiden van het beheerproces' geformuleerd. Daarnaast is 'Werken aan klimaatbestendigheid' een belangrijke doelstelling voor de aankomende planperiode. Aan de twee overige opgaven leveren we een bijdrage als regionale waterpartner (p 29-30. GRP).

B. Groen en Biodiversiteit

Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020

In de duurzaamheidsnota zijn de volgende ambities opgenomen voor 2020 als het gaat om groenbeheer:

- Biodiversiteit wordt actief meegenomen in de verbetering van het openbaar groen binnen de kom (streven naar groenbeheer gericht op duurzaamheid);
- De gemeente is actief in het stimuleren van agrarisch particulier landschapsbeheer;
- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie richting de burger op het gebied van bevordering van de biodiversiteit.

Coalitieakkoord 2019-2022 "Aan de slag"

In dit coalitieakkoord zijn de volgende belangrijke uitgangspunten opgenomen als het gaat om groen en biodiversiteit:

- We streven naar evenwicht tussen verantwoord wonen en werken, zorg voor natuur en beheersbaar houden van kosten.

- We geven verder uitvoering aan het Natuurbeleidsplan en Groenbeheerplan.
- De buitenruimte en met name de entrees (rotondes etc.) dienen representatief te zijn voor onze gemeente.
- Groenbeheer en onkruidbestrijding willen we in overleg met de bewoners tot stand laten komen.
- Met de reeds gereserveerde middelen willen we invulling geven aan het creëren van nieuwe natuur.

Natuurbeleidsplan – vastgesteld 20 april 2017

De gemeente Steenbergse kenmerkt zich door een grote diversiteit aan natuurwaarden. Dit komt vooral door de grote variatie in het Steenbergse landschap, waarin de woonkernen, open agrarische polders, kreken, dijken en bos elkaar afwisselen. In het Natuurbeleidsplan is beschreven welke natuurwaarden de gemeente heeft en hoe we ermee om willen gaan, zowel in de woonkernen als daarbuiten. Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met een groot aantal natuur- en natuurbeheerorganisaties en betrokken inwoners en kan daarom rekenen op veel draagvlak.

Voor de dorp- en stadsnatuur staan, samengevat, de volgende wensen in het Natuurbeleidsplan:

- groen-blauwe dooradering (aaneengesloten groenstructuren en waterpartijen) in stad en dorpen;
- erfbeplanting met variatie aan inheemse boomsoorten;
- herstel van de oude stadsgrachten en wallen, op ecologisch verantwoorde wijze;
- meer inheemse boomsoorten met een daarbij horende hoge biodiversiteit in het openbaar groen;
- bloemrijke gazons met een natuurvriendelijk maaibeheer voor diversiteit in vegetaties / plantengroei, met veel bloeiende kruiden en insecten;
- klimaatadaptatie door verwijderen van bestrating en de aanleg van meer openbaar groen zodat neerslag beter de bodem in kan trekken en minder overlast geeft;
- ophangen van nestkasten, plaatsen van huiswaluwtilen, plaatsen van bijenhoeven en vleermuisboxen;
- soortenbeleid opstellen, waarbij karakteristieke Steenbergse plant- en diersoorten bevoorrecht worden;
- gidsen en vrijwilligers opleiden, die een rol spelen in het vrijwillige onderhoud van groenelementen;
- vermindering lichtverontreiniging binnen de bebouwde kom;
- aanplant van stinzenbollen in het openbaar gemeentelijk groen, voor meer kleur en meer stuifmeel- en nectarvoorziening voor insecten;
- aanplant van bloem- en vruchtdragende (hagen en) bomen binnen de bebouwde kom;
- goed groenbeheer door particulieren, de aanplant van hagen etc.;
- langlopende monitoring van de flora en fauna in stad en dorpen, gebruik makende van vrijwilligers;
- vrijwilligers een rol laten spelen bij het beheren en monitoren van landschappelijke elementen, waardevolle wateren, oevers en wegbermen;
- een educatief programma uitstippelen met scholen.

Voor de ontwikkeling van natuur in het buitengebied staan de volgende natuurbeleidsthema's opgenomen in het Natuurbeleidsplan:

- realisatie van natte ecologische verbindingzones;
- realisatie van droge ecologische verbindingen;
- realisatie van agrarische natuur in het open (zee)kleipolderlandschap;
- behoud en beheer van hoogwaardige buitendijkse Natura2000 Krammer-Volkerak;
- bijzondere natuur van het Oudland en de kreken op het zand herstellen, uitbreiden en optimaal beheren;
- kwaliteitsimpuls geven aan de natuurgelieerde recreatie;
- visie- en landschapsontwikkeling voor aardkundige, cultuurhistorische en landschappelijke waarden;
- betere samenwerking tussen gemeente en partners bij natuur- en landschapsbeleid.

Groenbeheerplan – vastgesteld 20 oktober 2016

- Groen binnen bebouwde kom (28m²/inwoner in 2016) is laag in vergelijking met andere gemeenten (49m²/inwoner);
- Aantal bomen (12.500 of 53/100 inwoners, 2016) lijkt redelijk goed in vergelijking met het gemiddelde (52/100 inwoners), maar binnen de bebouwde kom ligt deze verhouding anders;
- Meer variatie (kleur, vorm, seizoenen e.d.) van groen in de openbare ruimte;
- We richten ons met het openbaar groen ook op de natuur, waarbij het groen dient voor voedsel, schuilplaats, nestgelegenheid en verplaatsing.

Beleid Circulaire economie

Programma Circulaire Economie

Het Rijksbrede programma Circulaire Economie richt zich op een volledig circulaire economie in 2050. De ambitie is om samen met maatschappelijke partners in 2030 een (tussen)doelstelling te realiseren van 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen). Het Rijksbrede programma bouwt voort op het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) en de Visie Biomassa 2030.

Nationaal Grondstoffenakkoord

Het Grondstoffenakkoord is een intentieovereenkomst om te komen tot transitieagenda's voor de Circulaire Economie. In het akkoord zijn afspraken vastgelegd om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten was een van de ondertekenaars van het Grondstoffenakkoord.

Coalitieakkoord 2019-2022 "Aan de slag"

In dit coalitieakkoord zijn de volgende belangrijke uitgangspunten opgenomen als het gaat om circulaire economie:

- Voor wat betreft de afvalstoffenheffing streven we ernaar om de kosten voor de inwoners zo laag mogelijk te houden.
- De VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstelling van maximaal 100 kg afval per inwoner per jaar streven we na.
- De milieustraat moet gratis toegankelijk blijven voor onze inwoners.

Beleidsplan Van afval naar grondstof 2016-2020

Het beleidsplan heeft als doel om hergebruik en recycling van grondstoffen zoveel mogelijk te bevorderen, dit in het belang van het streven naar een circulaire economie. Er is gekeken hoe we de doelstellingen vanuit het programma VANG kunnen bereiken. Het beleidsplan is in april 2016 vastgesteld door de gemeenteraad.

Evaluatie Omgekeerd Inzamelen

Een van de acties uit het Beleidsplan VANG 2016-2020 om de hoeveelheid restafval te reduceren is de transitie naar Omgekeerd Inzamelen zonder tarief op restafval. In april 2018 is hier gemeentebreed mee gestart. Na een uitgebreide evaluatie '1 jaar Omgekeerd Inzamelen' zijn conclusies en aanbevelingen gedeeld met de raad. Aan de hand hiervan zijn nieuwe projecten opgestart, o.a.

- Haalbaarheidsonderzoek inzameling GFT bij hoogbouw;
- Communicatie-actieplan VANG;
- Invoering blik bij plastic verpakkingsafval en drankenkartons;
- Optimalisatie toegangscontrolesysteem milieustraat.

Het beleidsplan VANG wordt in 2021 geëvalueerd. Naar aanleiding van de resultaten, conclusies en aanbevelingen wordt dit beleidsplan geactualiseerd/geoptimaliseerd voor de komende jaren.

Afval educatieprogramma Happers

Het afval educatieprogramma Happers vergroot de bewustwording bij de jeugd voor het scheiden, recyclen en voorkomen van (zwerf)afval. Dit programma draagt daarmee een steentje bij aan de VANG (Van Afval Naar Grondstof) -doelstelling en de vastgestelde ambitie van 100 kg restafval per inwoner, het verder optimaliseren van het afval scheiden en het streven naar een circulaire economie. Bovendien biedt het Happerproject tal van mogelijkheden en diverse kansen voor de toekomst. De Happers kunnen ingezet worden om communicatie omtrent afval scheiden breder en ludieker uit te zetten zodat een brug kan worden geslagen van school naar 'thuis'.

Het afvaleducatieprogramma heeft een structureel karakter. De combinatie van leren en doen en de herkenbaarheid met thuis heeft naar verwachting breed effect op het scheidingsgedrag van onze inwoners en de preventie van afval. Daarbij kan het een boost geven voor de scholen die er naar streven een 'afvalvrije' school te worden.

Het Happerprogramma is een breedgedragen initiatief om de bewustwording van het voorkomen en scheiden van afval te vergroten. Het betreft leerlingen in alle kernen van onze gemeente met een verbinding naar thuis.

In augustus 2020 is het afvaleducatieprogramma Happers en het afval scheiden op scholen door het college vastgesteld en is de raad via een raadsmededeling op de hoogte gesteld.